

Oponentský posudek
na diplomovou práci
Štěpána Nekuta
Werner Schwabs Adaptation von Arthur Schnitzlers „Reigen“
Praha: FF UK, 2006, 90 s.

Popis, obsah a metodický postup práce: Tématem předložené diplomové práce je srovnání Schnitzlerova provokativního dramatu *Reigen* (vznik 1896, soukromý tisk 1900, veřejné vydání 1903) s jeho adaptací, kterou pod názvem *Der reizende Reigen nach dem Reigen des reizenden Herrn Arthur Schnitzler* pravděpodobně v letech 1990 a 1991 provedl „enfant terrible“ rakouské dramatiky přelomu osmdesátých a devadesátých let minulého století Werner Schwab (1958 – 1993). Tento autor, „mediální hvězda“ rakouské kulturní scény posledního dvacetiletí a její „žádaný vývozní artikl“, je jedním z nejvýraznějších představitelů rakouské postmoderny i – paradoxně – tradice rakouské jazykové kritiky, zasahující už od časů Vídeňské moderny ne nepodstatnou část rakouské literatury. Bohémská osobnost Wenera Schwaba, k jehož proslulosti nemalou měrou přispěla i mediálně tolik přetřásaná náhlá smrt na Silvestra roku 1993, je tak vedle Franzobela a Roberta Menasseho – osobností z oblasti rakouské prózy posledních desetiletí s obdobným provokativním a vědomě provokujícím vystupováním – vděčným tématem pro kulturně politické i estetické diskuse (nejen) rakouských médií.

Diplomant téma své práce opravdu neodbyl. Položil si otázku, co mají oba autoři, jejichž tvorbu dělí téměř jedno století společného. Kromě zjištění, že oba byli ve své době určitými „outsidery“, dochází k závěru, že vlastní oběma byla i snaha o podchycení obecných problémů lidstva, u Schnitzlera prostřednictvím odvážného psychoanalytického průniku do života sociálních skupin vídeňské společnosti přelomu století při zachování nezbytných společenských konvencí, u Schwaba nelítostným obnažením prázdného života „zglajchšaltované“ společnosti dneška bez emocí, iluzí i jakýchkoli morálně závazných hodnot. Vlastní práci rozdělil do dvou částí – do kapitoly o Arthutu Schnitzlerovi, jejíž hlavní součástí je vznik a recepce dramatu *Reigen* a analýza jeho textu (*Arthur Schnitzler und der Original-Reigen*, s. 8 – 38) a do kapitoly o Weneru Schwabovi, v níž podobným postupem rozebírá jeho drama *Der reizende Reigen* (*Werner Schwab und seine Cover-Version*, s. 39 – 72).

Kapitolu o Schnitzlerovi uvádí krátký text o jeho životě a tvorbě, především ve vztahu k Sigmundu Freudovi a k představitelům tzv. Vídeňské moderny, po níž následuje podrobná geneze vzniku dramatu a jeho obtížné recepce, která je dovedena až do současnosti. Diplomant vyzdvihuje tematické zaměření dramatu na sexuální pud člověka jako novum, které přinesla vídeňská psychoanalýza, a zmiňuje i sociální rozvrstvení dramatických postav, zachycující celé spektrum vídeňské společnosti od nejnižších služebných vrstev po aristokracii, jako doklad toho, že sexuální pud sociální rozdíly nerespektuje. Vlastní podrobný rozbor dramatu provádí na podkladě teoretické práce Manfreda Pfistera o teorii a analýze dramatu (2001). Schwabovská kapitola se kromě zajímavých informací ze života tohoto bohéma zabývá hlavní specifikou Schwabových dramát, kterou je jazyk. Oceňuji, že tomuto hlavnímu znaku Schwabových her diplomant věnoval náležitý prostor, v kterém samostatnými postřehy a inteligentními komentáři zhodnotil sekundární literaturu k problematice tzv. schwabovštiny (Löffler, Merschmeier). Důležitý je i odkaz na rozdíly mezi Schnitzlerovým a Schwabovým pojetím charakteru dramatických postav, v nichž se

odráží změna společenského klimatu. Zatímco Schnitzlerovy postavy zachovávají určité společenské dekorum, k němuž směřují i autorovy režijní poznámky, charakteristikou Schwabových postav je hrubé zacházení, slovní vulgárnost a všudypřítomné násilí, kterému novodobý autor přisuzuje větší důležitost než dnes již společensky odtabuizovanému sexuálnímu chtíči. Práci uzavírá sedmistránkový závěr (Zusammenfassung, s. 73 – 79), pětistránkové české shrnutí (Resumé, s. 80 – 84) a téměř šestistránkový seznam literatury (Literaturverzeichnis, s. 85 – 90).

Hodnocení: Předložená diplomová práce je solidním srovnáním dvou verzí jednoho dramatu, jejichž vznik dělí téměř jedno století. Oceňuji na ní samostatný metodologický postup, znalost primárních i sekundárních textů i metodologickou provázanost obou hlavních kapitol. Práci vytykám nedbalé provedení finálních korektur textu, které v mnohých případech vedly k odstranění celých větných částí či naopak ke zdvojení sloves v určitém tvaru (nejvíce v úvodní části práce, ale i v hlavním textu – všechny jsem ve svém exempláři označil), což celkové vyznění práce nepříjemně znehodnotilo. Nemilým překvapením je i české shrnutí, které se musí po gramatické a stylistické stránce označit jako strašlivé. Navrhuji jeho přepracování. Po odborné stránce je však diplomová práce jistě přínosem.

Jazyková stránka diplomové práce: Práce je napsána dobrou němčinou (chyby jsem označil ve svém exempláři), chybějí však některé větné části, které znesnadňují porozumění (viz výše), české resumé je však naprosto nevyhovující.

Závěr: Diplomová práce Štěpána Nekuta splňuje (až na české resumé) požadavky na diplomovou práci kladené, a proto ji – po přepracování českého shrnutí - doporučuji k obhajobě.

V Praze 04.09.2006

